

SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za sociologiju – Studijski program sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Savremene teorije u etnologiji i kulturnoj antropologiji				
Šifra/kod	ETN 101	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	I	NPP 2019/2020	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027. 2027/2028.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Prof.dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	stef.jansen@ff.unsa.ba		Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.
Saradnik/ca	Ime i prezime				
	Kontakt podaci			Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __ 2 __; seminar _____; vježbe __ 2 __				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Ovaj predmet će upoznati studente/kinje s ključnim teorijama i konceptima iz antropologije. Kako antropologija proučava ljudsku praksu? Kako koncipira kulturni/društveni okvir u kojem se ta praksa odvija? Kako formuliše kritičke analize? Koja je uloga upoređivanja u tome? Koji su koncepti u središtu raznih antropoloških teorija o kulturnoj raznolikosti, o društvenim odnosima, o redu i o sukobima, o istorijskim procesima? U fokusu našeg interesovanja će biti temelji antropološkog pristupa: oslanjajući se na etnografska istraživanja iz različitih dijelova svijeta kako bismo razumjeli kako antropologija doprinosi znanju o ljudima i o njihovom društvenom životu.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata/kinja sa temeljima antropološkog pristupa; - Upoznavanje studenata/kinja sa ključnim teorijama i konceptima u antropologiji, pa i odnos između njih; - Upoznavanje studenata/kinja sa centralnom ulogom etnografskih istraživanja u razvoju antropoloških teorija; - Unaprijeđenje vještina kritičke analize pretpostavki savremenih društvenih konvencija. 				
SDG (cilj održivog razvoja)	SDG 4 - Kvalitetno obrazovanje SDG 5 - Rodna ravnopravnost SDG 10 - Smanjenje nejednakosti SDG 15 - Očuvanje života na zemlji SDG 16 - Mir, pravda i snažne institucije				

Ishodi učenja	<p>Znanje: Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje mogu prepoznati značaj i specifičnost antropološkog pristupa, uključujući ulogu etnografskih istraživanja u razvoju teorijskih uvida; mogu ovladati osnovnim teorijskim znanjima iz antropologije; i mogu prepoznati i procijeniti doprinose raznih teorija i odnos između njih.</p> <p>Kompetencije: Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje će imati alate kojima će moći pristupiti globalnoj raznovrsnosti društvenih praksi sa senzibilnošću i otvorenošću; i mogu upotrebiti ključne pojmove antropologije u formulisanju interpretacija i objašnjenja društvenih pojava; i mogu suspendirati vlastite pretpostavke koje odražavaju normativne društvene ideje.</p>
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodna sesija
2.	Antropologija kao čuđenje I: kulturni relativizam
3.	Antropologija kao čuđenje II: socijalni konstruktivizam
4.	Kontekstualizacija, holizam i upoređivanje
5.	Raznobojni mozaik: klasična američka kulturna antropologija
6.	Kulture kao tekstovi: interpretativna antropologija
7.	Da li globalizacija vodi kulturnoj homogenizaciji?
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Antropološka kritika pojma 'kultura'
10.	Društveni red: strukturno-funkcionalistička antropologija
11.	Kulture kao sistemi klasifikacije: strukturalistička antropologija
12.	Da li je ž/m univerzalno?: feministička antropologija
13.	Kultura kao mistifikacija: Marksistička antropologija
14.	Razlike, nejednakosti i globalni procesi
15.	Završna sesija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završna provjera znanja za studente/kinje I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se sastojiti od predavanja, uključujući audiovizualne materijale, i vježbi u kojima se fokusiramo na diskusiju i kritičko promišljanje.								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS jeziku. Čitanje obavezne literature u pripremi za relevantnu nastavnu jedinicu je nabitniji oblik studentskog rada za ovaj predmet.</p> <p>Struktura bodovanje:</p> <table data-bbox="432 465 951 595"> <tr> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Učešće u vježbama</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>Polusestrialna provjera znanja</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>Završna provjera znanja</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Redovno prisustvo nastavi	10%	Učešće u vježbama	20%	Polusestrialna provjera znanja	20%	Završna provjera znanja	50%
Redovno prisustvo nastavi	10%								
Učešće u vježbama	20%								
Polusestrialna provjera znanja	20%								
Završna provjera znanja	50%								
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata/studentkinja nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>								
Literatura	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS jeziku. Precizna uputstva za svaku jedinicu će biti dostupna u detaljnom silabusu.</p> <p>Abélès M. 2014 (2008). <i>Antropologija globalizacije (prevela A Jovanović)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Barnard A. 2011 (2000). <i>Povijest i teorija antropologije (preveo S Hasnaš)</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Benedikt R. [Benedict R.] 1976 (1934). <i>Obrasci kulture (preveo B Marković)</i>. Beograd: Prosveta.</p> <p>Delijež R. [Deliège R.]. 2012 (2006). <i>Istorija antropologije (preveli P Sekeruš i T Valčić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Daglas M. [Douglas M.] 1983 (1966). <i>Čisto i opasno: analiza pojmova prljavštine i tabua (prevela I Spasić)</i>. Beograd: XX vek. iii Douglas M. 2004 (1966). <i>Čisto i opasno: antropološka analiza pojmova nečistoće i tabua (prevela T Bukovčan Žufika)</i>. Zagreb: Algoritam.</p> <p>Eriksen T.H. 2014 (2004). <i>Šta je socijalna antropologija? (prevela S Vuković)</i>. Beograd: Karpos.</p> <p>Gerc K. [Geertz C.]. 1998 (1973). <i>Tumačenje kultura (prevela S Glišić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Godelier M. 1982. <i>Marksizam i antropologija (preveli M Hanžeković i D Zorić)</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Hač E. [Hatch E.]. 1979 (1973). <i>Antropološke teorije I/II (preveo A I Spasić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Jansen S. 2020. <i>Razlog za dom (prevod IEF)</i>. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.</p> <p>Kalb D. & Halmai G. (ur.) 2020 (2011). <i>Naslov: nacija, podtekst: klasa. Populizam radničke klase i povratak potlačenih u neoliberalnoj Evropi (prevela A Okerić Zaid)</i>. Sarajevo: Udruženje za izgradnju mira.</p> <p>Luelen T. [Lewellen T.] 2001 (1992). <i>Uvod u političku antropologiju (preveo N Gaijć)</i>. Čačak: Gradac.</p> <p>Mekdugal Dž.P. [MacDougall J.P.] 2005 (2003). 'Transnacionalni proizvodi kao lokalne kulturne ikone: Barbi lutke u Meksiku (prevela Č Brković)' <i>Treći Program (Radio Beograd)</i> 125-126 (I-II), 301-315.</p> <p>Mid M. [Mead M.] 1978 (1928). <i>Sazrevanje na Samoi (prevela J Stakić)</i>. Beograd:</p>								

	<p>Prosveta.</p> <p>Monaghan J. & Just P. 2003 (2000). <i>Socijalna i kulturna antropologija (prevela M Babić)</i>. Sarajevo: Šahinpašić.</p> <p>Moore J.D. 2013 (1997). <i>Uvod u antropologiju: teorije i teoretičari kulture (prevela G V Popović)</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Papić Ž. 1984. 'Pol i rod: kategorije socijalne organizacije polnosti' <i>Revija za sociologiju</i> 3/4, 327-331.</p> <p>Papić Ž. & Sklevicky L. (ur.) 2003 (1983). <i>Antropologija žene</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Pavković N.F. 1986. 'Osvrt na francusku etnologiju marksističke orijentacije' <i>Marksistička misao</i> 5, 3-12.</p> <p>Retklif-Braun A.R. [Radcliffe-Brown A.R.] 1982 (1952). <i>Struktura i funkcija u primitivnom društvu (prevela S Glišić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Salins M. [Sahlins M.] 2016 (1972). <i>Prvobitno društvo blagostanja: esej o ekonomiji lovaca-sakupljača (preveo i priredio A Golijanin)</i>. Beograd: Anarhija-Blok 45.</p> <p>Šavija-Valha N. 2013. <i>Raja: ironijski subjekt svakodnevnice komunikacije u Bosni i Hercegovini i raja kao strategija življenja</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Vasiljević J. 2016. <i>Antropologija građanstva</i>. Novi Sad: Mediterran.</p> <p>Rajt S. [Wright S.] 1998. 'Politizacija kulture (prevela Č Brković)' <i>Otvoreni kulturni forum</i></p>
Napomene	